

RIIGI TEATAJA

Nr. 96.

3. detsembril 1937.

Nr. 96.

- Art. 775. Ülikoolide seaduse õiendus.
776. Linnaseaduse täiendamise seadus.
777. Linnade sissetulekute, väljaminekute, eelarvete ja aruannete seaduse täiendamise seadus.
778. Posti, telegraafi, telefoni ja raadio seaduse muutmise seadus.
779. Otsus klassikomplektide arvu vähendamise kohta Rakvere saksa avalikus algkoolis ja suurendamise kohta Tartu saksa avalikus algkoolis.
780. Noorsoo-organisatsioonide tegevuse järelevalve määrus.
781. Tööstuslikkude käitiste tööõnnetuste vältimise ja töötervishoiu määrus.
782. Sadamakaptenile laevade kinnipidamise eest makstava tasu normide määrus.
783. Otsus mõnede sundmääruste, teadaannete, otsuste ja nimestikkude tühistamise kohta Valgamaal.
784. Sundmäärus kinnisvarade üle teadete andmise kohta Paides.

775. Ülikoolide seaduse õiendus.

RT 78 — 1937 art. 641 all avaldatud Ülikoolide seaduses lugeda lk. 1474 § 110 lõpplause: „...“, ja mehaanikateaduskonnas, mäeosakonnas ja keemiaosakonna keemiainseneri harus inseneridiplomiks“.

776. Linnaseaduse täiendamise seadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 26. novembril 1937.

I.

Linnaseadus täiendatakse § 67¹ ja 72¹ järgmises redaktsioonis:

§ 67¹. Eelmises (67) paragrahvis tähendatud ettepanekuid, mis tingivad uusi kulusid või kulude suurenemist või eelarves ettenähtud tulude vähenemist, ei võeta linnavolikogu päevakorda ilma linnavalitsuse nõusolekuta.

Ettepanekute puhul, mis tingivad uusi kulusid või kulude suurenemist või eelarves ettenähtud tulude vähenemist, peavad ettepanekute esitajad näitama reaaltuluallikad, millest katta need kulud või tulude vähenemine.

§ 72¹. Linnavolikogu juhataja ei pane ilma linnavalitsuse nõusolekuta hääletamisele linnavolinikkude ettepanekuid, mis tingivad uusi kulusid või kulude suurenemist või eelarves ettenähtud tulude vähenemist.

II.

Käesolev seadus hakkab kehtima avaldamisega.

Tallinnas, 26. novembril 1937.

K. Päts
Riigihoidja.

K. Eenpalu
Siseminister.

777. Linnade sissetulekute, väljaminekute, eelarvete ja aruannete seaduse täiendamise seadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 26. novembril 1937.

I.

Linnade sissetulekute, väljaminekute, eelarvete ja aruannete seadus (VSKK 274 — 1917, art. nr. 2010) täiendatakse § 132¹ järgmises redaktsioonis:

§ 132¹. Linnavolikogu võib suurendada eelarve-ettepanekus ning lisa-eelarve-ettepanekus ettenähtud kulusid ja eelarvesse ning lisaeelarvesse võtta uusi kulusid ainult linnavalitsuse nõusolekul.

II.

Käesolev seadus hakkab kehtima avaldamisega.

Tallinnas, 26. novembril 1937.

K. Päts
Riigihoidja.

K. Eenpalu
Siseminister.

778. Posti, telegraafi, telefoni ja raadio seaduse muutmise seadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 24. novembril 1937.

I.

Posti, telegraafi, telefoni ja raadio seaduse § 77, 94 ja 95 (RT 24 — 1930 ja 104 — 1936) muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 77. Raadiosaate- ja vastuvõtukaablate ja -seadmete ülesseadmise, avamise, teotsemise ja sulgemise tingimused ning raadiotalituse korra määrab Teedeminister oma määrustega, kusjuures välismaadega läbikäimiseks antavad

määrused peavad olema kokkukõlas rahvusvaheliste konventsioonidega, kokkulepetega ja reglementidega.

Raadioseadmed, välja arvatud raadioseadmed, mis kuuluvad tuletõrjele ja mida kasutatakse tema ülesannete täitmiseks, raadiotelegrammid, raadiotelefonilised kõned kui ka muud radiokaudsed läbikäimised kuuluvad maksustamisele raadiotariifis ettenähtud määral.

Raadio teel läbikäimises on maksust vabad paragrahvis 73 maksuvabadena ettenähtud telegrammid ning peale selle laevasõidu-, õhusõidu- ja inimeste- ja loomadele kuuluvad raadiotelefonilised kõned ja teated.

Käesoleva paragrahvi eeskirjad ei käi kaitseametkonna sidevõrku kuuluvate ja kaitseametkonnale alluvate raadiojaamade ja -seadmete kohta.

§ 94. Postile edasisaatmiseks vastuvõetud ja aadresside järgi väljastamiseks määratud transfertsummad, lunasummad, postikassangu korras kasutatud summad, posti jooksva arvel olevad summad, väärtisaadetistes sisalduv raha, väärtasjad või muud väärtused ei kuulu kinnipidamisele ega arestimisele kohtuasutiste täitehtede järgi ega administratiivnõudmiste rahuldamiseks.

§ 95. Postiametkond ei vastuta:

- 1) tähtsaadetiste ja posti kassangasaadetiste sisu eest;
- 2) kahjude või tagajärgede eest, mis on tekkinud postisaadetiste hiline, eksisihituse või eksliku väljastamise läbi;
- 3) kahjude või tagajärgede eest, mis on tekkinud telegraafi-, telefoni- või raadiotalituste kasutamisel talituslike rikete, eksimuste, hiline, eksisihituse või muude vigade tagajärjel;
- 4) kahjude eest, mis on tekkinud vääramatu jõu juhtudel tehniliste rikete läbi;
- 5) kahjude või tagajärgede eest, mis on tekkinud ekslike seletuste andmise läbi posti-, telegraafi-, telefoni- või raadiotalituste alal.

II.

Käesolev seadus hakkab kehtima avaldamisega.

Tallinnas, 24. novembril 1937.

K. Päts
Riigihoidja.

N. Viitak
Teedeminister.

779. Vabariigi Valitsuse otsus 24. novembrist 1937.

Vähemusrahvuste Kultuuriomavalitsuse seaduse (RT 31/32 — 1925) § 4 põhjal vähendada klassikomplektide arvu Rakvere Saksa avalikus algkoolis kahelt ühele 1. augustist 1937 arvates ja suurendada klassikomplektide arvu Tartu Saksa avalikus algkoolis viielt kuuete 1937/1938 kooliaastaks.

Riigihoidja K. Päts.

Haridusminister A. Jaakson.

Riigisekretär K. Terras.

780. Noorsoo-organisatsioonide tegevuse järelevalve määrus.

Antud Vabariigi Valitsuse poolt 26. novembril 1937.

Alus: Noorsoo organiseerimise seaduse § 23 (RT 82 — 1936).

§ 1. Noorsoo-organisatsioonide tegevus kuulub Haridusministeeriumi järelevalve alla.

§ 2. Käesoleva määruse alla kuuluvad Noorsoo organiseerimise seaduse § 2 p. 2 ja 3 tähendatud noorsoo-organisatsioonid.

§ 3. Järelevalve ülesandeks on:

- 1) valvata, et noorsoo-organisatsioonide eesmärk ja ülesanded oleksid kooskõlas Noorsoo organiseerimise seaduse sihtidega ja selle seaduse alusel antud põhimõtete ja juhenditega;
- 2) arendada noorsoo-organisatsioonide tegevust ja anda neile juhatusi otstarbekate organiseerimis- ja töökavade koostamiseks ja teostamiseks;
- 3) kooskõlastada noorsoo-organisatsioonide töökavasid ja süvendada nende ühistööd;
- 4) kanda hoolt, et noorsoo-organisatsioonide juhid ja kutselised tööjõud oleksid vastavad oma ülesannetele;
- 5) ära hoida noorsoo töö killunemist ja kõrvaldada noorsoo-organisatsioonide-vahelist ebatervet võistlust;
- 6) saada ülevaadet noorsoo-organisatsioonide majanduslikust olukorrast.

§ 4. Järelevalvet teostavad Haridusminister, Haridusministri abi, Haridusministeeriumi Noorsoo Osakonna noort juhataja, noortenõunikud ja Haridusministri poolt selleks volitatud Noorsoo Osakonna kaastöölised.

Peale selle on järelevalve teostajaiks õppe- ja kasvatustöö ülevälve seaduses tähendatud ametiisikud sama seaduse alusel ja ulatuses.

§ 5. Järelevalve teostajail (§ 4) on õigus:

- 1) võtta osa noorsoo-organisatsioonide ja nende organite koosolekutest;
- 2) revideerida noorsoo-organisatsioone ja nende ettevõtteid § 3 ettenähtud ülesannete kohaselt;
- 3) nõuda tarvilikke andmeid ja seletusi noorsoo-organisatsioonide organitelt ja nende organite liikmetelt, noorsoo-organisatsioonide palgalistelt ja vabatahtlikkudelt tööjõududelt kui ka asutistelt, kelle juures vastavate seaduste alusel on asutatud noorsoo-organisatsioonid;
- 4) juhtida p. 3 tähendatud asutiste, organisatsioonide ja isikute tähelepanu nende juures noorsoo organiseerimise, juhtimise ja tegevuse alal esiletulnud väärnähtustele ja puudustele, teha korraldusi nende väärnähtuste ja puuduste kõrvaldamiseks ning anda selleks juhatusi;
- 5) korraldada Noorsoo organiseerimise seaduse § 10 kohaselt kongresse ja nõupidamisi noorsoo organiseerimisse puutuvate küsimuste selgitamiseks ja kavade koostamiseks, kusjuures noortenõunikudel on sellel alal omal algatusel õigus noorsootegelaste nõupidamisi kokku kutsuda küsimuste lahendamiseks kohalikus ulatuses;
- 6) katkestada tarvilisel korral noorsoo-organisatsiooni tegevust noorsoo töö alal kuni väärnähtuste kõrvaldamiseni või kuni noorsoo-organisatsiooni kohta on järgnenud Noorsoo organiseerimise seaduse § 19 alusel tehtud vastav otsus.

§ 6. Kõik asutised, kellel sellekohaste seaduste või põhikirjade alusel on lubatud noorsoo organiseerimine, ja organisatsioonid ning nende liidud, kes oma põhikirjas on endile seadnud eesmärgiks noorsoo organiseerimise või kellele liikmeiks võivad olla noored alla 18 eluaasta, võivad noori organiseerida ja noorte tegevust korraldada Haridusministrile esitatud ja viimase poolt kinnitatud sellekohaste noorsoo tööd korraldavate põhimääruste alusel. Nende põhimääruste muudatused ja täiendused kuuluvad kinnitamisele samal alusel. Ka võib Haridusminister tarbe korral nõuda muudatuste ja täienduste läbiviimist eeltähtendatud põhimäärustes.

Eriseaduste või Ühingute ja nende liitude seaduse põhjal asutatud noorsoo-organisatsioonid ja nende liidud, kellele põhikirjas puudub noorsoo organiseerimise eesmärk, kuid kellele liikmeiks võivad olla noored 18 kuni 20 eluaastani, on kohustatud koostama ja esitama Haridusministrile kinnitamiseks noorsoo tööd korraldavad põhimäärused, kui Haridusministeeriumi Noorsoo Osakond neilt seda nõuab.

§ 7. Haridusministril on õigus nõuda noorsoo-organisatsioonide liidult, noorsoo-organisatsioonilt, noorsoo-organisatsiooni või noorsoo organiseerimist juhtivalt asutiselt nende noorsoo tööd juhtivate ametiisikute ja tegelaste, kes ei toimi Noorsoo organiseerimise seaduses tähendatud sihtide ning selle seaduse alusel antud põhimõtete ja juhendite järgi või kes oma käitumisega on sattunud vastuollu avaliku kõlbluse mõistetega, kõrvaldamist noorsoo tööst ja nende väljaheitmist noorsoo-organisatsioonist ning nende asemele vastavate isikute ametisse kutsumist.

§ 8. Üleriigilises kui ka maakonna või sellele vastava tähtsusega ulatuses tegutsevate noorsoo-organisatsioonide ja nende liitude noorsoo tööd juhtivate isikute ning Noorsoo organiseerimise seaduse § 2 p. 3 tähendatud asutiste noorsoo töö juhatajate ametisse võtmiseks tuleb organisatsioonil või asutisel isiku kohta hankida Noorsoo Osakonna noort juhataja kaudu Haridusministri nõusolek.

§ 9. Käesoleva määruse § 6 esimeses lõikes tähendatud noorsoo tööd korraldavad põhimäärused mis on juba tarvitusel, tuleb Haridusministrile kinnitamiseks esitada kuue kuu jooksul arvates käesoleva määruse kehtima hakkamisest.

§ 10. Järelevalve teostamise korra kohta on Haridusministril õigus anda täiendavaid juhtnööre.

Riigihoidja K. Päts.

Haridusminister A. Jaakson.

Riigisekretär K. Terras.

781. Tööstusliikude käitiste tööõnnetuste vältimise ja töötervishoiu määrus.

Antud Sotsiaalministri poolt 22. novembril 1937.

Alus: Tööinspeksiooni seaduse § 32 p. 3.

I.**Õu.**

§ 1. Käitise õu peab olema tasandatud, s.o. aukudeta ja süvenditeta, välja arvatud käitised, kus augud ja süvendid on tehniliseks otstarbeks vajalikud. Tööõnnetuste vältimiseks peavad augud ja süvendid olema kas otstarbekohaselt kaetud tugeva ja kindlalt paigalpüsiva kattega või ümbritsetud vähemalt 0,90 m kõrguse tugeva kaitseaiaga.

§ 2. Käitise õu peab puhas hoitama. Vee kõrvaldamiseks peab õu varustatud olema liiklemist mittetakistavate rennidega. Prügi ja terviseohtlikud või lehkavad jäänused tuleb koguda kinnistesse kastidesse või anumatesse ja nende äravedamisel hoiduda tolmu levitamisest ning maapinna rüvetamisest.

Kastid või anumad, kui neisse kogutakse jäänuseid, milledest nõrgub maapinda saastavaid vedelikke, peavad olema vedelikukindlad.

§ 3. Kõnniteed ja ülekäigud käitise õues peavad tasased olema, ehitatud kõvast materjalist ja hoitud alati korras ning liiklemisvabad.

§ 4. Käitise õues asetsevate ja õue läbistavate või õue vahetult piiravate veekogude (kanalid, kraavid, tiigid, jõgi või jõeharud) järsud kaldad ja muud järsud kallakud peavad varustatud olema vähemalt 0,90 m kõrguse tugeva kaitseaiaga või veekogud kaetud olema kindlalt paigalpüsiva kattega.

Töö täitmisest tingitud kaitseaija kõrvaldamise korral peab kaitsead viivitamata peale igakordset töö lõppu kohale asetatama.

Käesoleva paragrahvi nõuded ei ole kehtivad laevatehaste, dokkide, sadamate ja laadimissildade kohta.

§ 5. Raudtee-ülekäigukohad käitise õues peavad olema varustatud signaalidega raudteest ülekäijate hoiatamiseks möödasoitvate vedurite, vagunite ja vagonettide eest.

§ 6. Rööbasteedel, millel vedu teostub inimjõul, peab rööbaste vahe olema tasandatud ja korras hoitud.

§ 7. Pimedal ajal, mil käitises töötatakse, peab käitise õu olema valgustatud.

Vesivarustus.

§ 8. Käitis peab olema varustatud küllaldaselt määralt kõlbliku veega joogiks, pesemiseks jne.

§ 9. Vesivarustuse allikad, pumpseadised, tagavara-reservuaarid ja veetorustik peavad ehitatud ja korras hoitud olema nõnda, et neis vett ei rüvetataks.

II.**Tööruumid.**

§ 10. Tööruumid peavad olema küllaldaselt avarad, valgustatud, soojad ja kuivad.

§ 11. Tööruumide seinad ja laed peavad olema tihedad.

§ 12. Põrandad peavad olema tasased, tihedad, pragudeta ja liiklemiseks ohutud.

Muldpõrandad on lubatud ruumides, kus seda nõuavad töötehnilised tingimused.

§ 13. Tööruumes, kus tööiseloому tõttu valgub põrandale vett või muid vedelikke, peab põrand olema kaldpinnaline ja ehitatud vedelikukindlast materjalist. Vedelikkude ärajuhtimiseks peavad olema vedelikukindlad ja kergesti puhastatavad rennid ja kaevud.

§ 14. Tööruumes asetsevate tööbasteede tööbaste pealispind peab asuma põrandaga ühel tasapinnal, samuti peavad olema põrandapinnaga ühel tasapinnal läbikäigukohtadel asetsevad põrandaluugid, mis kaitseaiaga püramata.

§ 15. Tööruumide kõrgus neis käitistes, mis asutatud peale käesoleva määruse kehtimahakkamist, välja arvatud need käitised, kus töötajaid vähem kui kuus ja kus töötatakse mehaanilise jõuta, peab olema vähemalt 3 m, misjuures laeta tööruumide seinte kõrgus ei või olla alla 2,80 m.

Käitistes, kus töötajaid vähem kui kuus ja kus töötatakse mehaanilise jõuta, peab olema tööruumide kõrgus vähemalt 2,50 m. Vähemalt sama kõrgus on nõutav tööruumide kohta neis käitistes, mis asutatud enne käesoleva määruse kehtimahakkamist, vaatamata neis töötajate arvule ja sellele, kas neis töötatakse mehaanilise jõuta või mehaanilise jõuga.

Kui enne käesoleva määruse kehtimahakkamist asutatud mehaanilise jõuga töötavat käitist või mehaanilise jõuta töötavat, vähemalt kuue töölise tööjõudu vajavat käitist täiendatakse uute tööruumide ehitamisega või vanade tööruumide kapitaalselt ümberehitamisega, siis nende uute või ümberehitatud ruumide kõrgus peab vastama käesoleva paragrahvi esimeses lõikes toodud nõuetele.

Tööruumes olevad rõdud peavad asetsema tööruumi põrandast vähemalt 2,50 m kõrgemal ja rõdu põrand ja tööruumi lae vaheline kõrgus peab olema samuti vähemalt 2,50 m.

Tööruumes asetsevate ülekäigusildade põrand- ja laevaheline kõrgus peab olema vähemalt 2 m.

§ 16. Tööruumes peab iga töötaja kohta olema vähemalt 15 m³ õhuruumi. Tööruumi ruumala, mis põrandapinnast kõrgemal kui 5 m, õhuruumi arvutamisel ei arvestata.

§ 17. Tööruumid peavad olema varustatud küllaldaselt määratud ustega, läbikäikudega ja treppidega.

Töötaja töökoht tööruumis ei tohi väljapääsuks määratud kohast (üldised väljapääsu-uksed ja trepid ning hädatrepiga või -redeliga varustatud uksed ja aknad) asetseda kaugemal kui 25 m, misjuures kaugust tuleb mõõta kõige lühemat käiku mööda.

§ 18. Masinad ja muud seadised peavad tööruumis küllaldaselt avaralt asetatud olema ja nende vahel peab olema küllaldaselt läbikäike. Need läbikäigud peavad olema vähemalt 0,60 m laiad ja peab hoitama liiklemiseks alati vabad.

Masinate ja muude seadiste vahelised alla 0,60 m laiused kohad peavad olema suletud isikutele, kes ei tööta nende masinate või seadiste juures.

§ 19. Tööruumide seesmised ja välised trepid kui ka uste avaused ja üldised läbikäigud peavad olema küllaldaselt avarad. Nende laius peab olema arvestatud nõnda, et iga terve või pooliku 100 töötaja kohta, kes ühel ajal tööruumis viibivad, tuleks vähemalt 0,53 m ukseavause, üldise läbikäigu või

trepil laiust, misjuures iga üksiku ukseavause, iga üksiku trepi või iga üksiku läbikäigu laius peab olema vähemalt 0,90 m.

§ 20. Ukseavaused, trepid ja üldised läbikäigud peavad asetsema vähemalt 2 m kaugusel kuumendus- ja sulatusahjude suudest või muudest ohtlikkudest tulepesadest.

§ 21. Trepiastmete laius peab olema vähemalt 0,27 m ja kõrgus mitte üle 0,18 m. Trepil peab olema vähemalt iga 15 astme järel podest, mis trepiga ühelaiune. Trepil peab olema vähemalt kolm astet.

Keerdtrepil peab trepiastme kitsam ots olema vähemalt 0,15 m lai.

Trepid peavad varustatud olema vähemalt 0,90 m kõrguse käsipuuga.

Käesoleva paragrahvi esimene ja teine lõige kehtivad ainult käitiste selliste treppide kohta, mis ehitatud või kapitaalselt ümber ehitatud peale käesoleva määruse kehtimahakkamist.

Käesoleva paragrahvi kolmas lõige kehtib käitiste kõikide treppide kohta.

§ 22. Seesmised ukсед peavad lahti käima lähima üldise väljapääsu suunas ja väljapääsuksed väljapoole.

Uste lävepakud ei tohi olla kõrgemad kui 2,5 sm põrandast.

§ 23. Käitiste mitmekordsetest hoonetest, kui neis töötletakse või tarvitatakse kergesti süttivaid aineid, peab olema teiselt ja järgmistelt kordadelt väljapääs vähemalt kahe eraldi trepi kaudu, misjuures vähemalt üks neist peab olema tulekindel ja asetsema tulekindlas trepikojas.

Neis käitistes eri kordadel asetsevaid tööruume vahetult ühendavad trepid on keelatud.

§ 24. Käitiste mitmekordsetel hoonetel, mis üle 25 m pikad, peab olema väljapääs vähemalt kahe tulekindla trepi kaudu, mis asetsevad tulekindlates trepikodades. Peale selle peab hoone iga 25 m pikkuse osa kohta olema vähemalt üks hoone külge kinnitatud mitte alla 0,60 m laiune käsipuudega varustatud väline rauast hädatrepp või -redel, mis ulatub katuseni. Juurdepääs sellele trepile või redelile peab olema hoone ülemistel kordadel läbi vähemalt 0,70 m laiuse ja 1,80 m kõrguse uke või akna. Need ukсед ja aknad peavad olema kergesti väljapoole avatavad ja peab hoitama alati liiklemiseks vabad. Hädaväljapääsu-ukсед ja hädaväljapääsu-aknaraamid peavad hoone seestpoolt olema värvitud helepunaseks ja pimedal ajal varustatud olema punase tulega.

Hädatrepil või -redelil peab iga hoonekorra kohal ja katusel olema lava või podest, mis varustatud vähemalt 0,90 m kõrguse kaitsevõrega.

Käesoleva paragrahvi esimeses lõikes nimetatud tulekindlad trepid on kohuslikud ainult käitiste selliste hoonete kohta, mis ehitatud või kapitaalselt ümber ehitatud peale käesoleva määruse kehtimahakkamist, kuna enne käesoleva määruse kehtimahakkamist ehitatud või kapitaalselt ümberehitatud hoonetes need trepid võivad olla ka mittetulekindlast materjalist.

§ 25. Põrandast kõrgemal kui 0,70 m asetsevad rõdud, sillad, purded ja lavad peavad olema varustatud vähemalt 0,90 m kõrguste käsipuudega ja 0,15 m kõrguste äärelistudega. Selle määruse alla ei kuulu lavad esemete veoabinõudele laadimiseks.

§ 26. Trepid, purded ja lavad peavad olema tasased, tugevad, tihedad ja liiklemiseks ohutud.

§ 27. Põrandaavaused, mis ei sulgu automaatselt, peavad olema ümbritsetud vähemalt 0,90 m kõrguse kaitseaiaga või käsipuudega ja vähemalt 0,15 m kõrguse äärelüüstuga.

§ 28. Tööruumides põrandasse asetatud anumad, reservuaarid ja teised ohtlikud süvendid peavad olema kaetud. Kui katmine töötingimuste tõttu ei ole võimalik, siis peavad need süvendid olema piiratud vähemalt 0,90 m kõrguse kaitseaiaga või käsipuudega ja vähemalt 0,15 m kõrguste äärelüüstudega. Samuti peavad olema piiratud kaitseaiaga või käsipuudega need anumad ja reservuaarid, millede ääre kõrgus on põrandast või platvormist vähem kui 0,90 m.

§ 29. Ülemistel kordadel asetsevad ja väljapoole avanevad seinaluugid peavad olema säärase ehitusega, et nad juhuslikult ei avaneks ja ülestõmmatavad või ülestõstetavad esemed või koormad neid hingedelt välja ei tõstaks.

§ 30. Ülemistel kordadel asetsevate seinaluukide avaused peavad olema varustatud kaitsepuuga. Kui seinaluugi kaudu tõstetavad esemed või koormad on säärase, mis nõuavad kaitsepuu kõrvaldamist, siis peab luugiavause mõlemale küljele olema kinnitatud tugevad ja otstarbekohased käepidemed.

§ 31. Mürgiseid gaase ja mürgiseid aurusid välisõhku juhtivad korstnad ja torud peavad olema säärase kõrguse ja ehitusega, et oleks kõrvaldatud nende gaaside ja aurude sattumine kaitise töö- ja kõrvalruumidesse.

III.

Kõrvalruumid.

§ 32. Kaitises peab olema töötajatele võimaldatud käte- ja näopesemine, rõivastumine, einetamine ja käimla kasutamine.

Eriti määrdiva, kuumuses toimuva või mürg- ning söövainete tõttu tervistkahjustava töö juures töötajatele peavad olema peale käte- ja näopesemise võimaluse veel kasutada dušid sooja ja külma veega.

Käitistes, kus mehed ja naised töötavad ühel ajal, peavad olema pesemis-, duši- ja rõivastumiskohad ja käimlad meestele ja naistele eraldi, kusjuures eraldi käimlad on nõutavad ainult siis, kui ühel ajal töötab üle 10 töötaja.

§ 33. Käitistes, kus ühel ajal töötab üle 50 töötaja, peavad olema pesemiseks ja rõivastumiseks eraldi ruumid. Käesolevas paragrahvis ja käesoleva määruse § 41 nimetatud ruumide ning käimlate kõrgus peab olema vähemalt 2,50 m.

§ 34. Pesemisruumide ja käimlate põrandad peavad olema kallakuga ja ehitatud veekindlast ning mittemädanevast materjalist.

Pesemisruumide seinad peavad olema vähemalt 1,60 m ja käimlate seinad vähemalt 1,25 m kõrguselt kaetud õlivärviga või mittemädanevast ainest paneeliga.

§ 35. Käitistes peab olema iga 10 ühel ajal töötaja kohta üks kraaniga või ventiiliga varustatud pesemiskoht.

Pesemiskohtade vahe peab olema vähemalt 0,40 m.

§ 36. Käitistes, kus nõutav duši kasutamise võimalus, peavad dušid asetsema kas eraldi ruumis või üldises pesemisruumis.

Duširuumide ja duššidega varustatud pesemisruumide sissepääsud peavad varustatud olema eesruumiga.

Duššidega varustatud ruum peab asetsema võimalikult rõivastumisruumi läheduses.

Iga 15 töötaja kohta, kes töötavad käesoleva määruse § 32 loendatud tunnustega töödel ühel ajal, peab olema vähemalt üks dušš.

Dušid peavad eraldatud olema üksteisest vaheseintega, millede vahe vähemalt 0,90 m.

Duširuumis või duširuumi juures asetsevas sellekohases eriruumis peab olema iga duši kohta vähemalt kaks istekohta lahtirõivastumiseks ja vähemalt kaks nagi riiete riputamiseks.

§ 37. Käitises peab iga töötaja kohta olema rõivaste hoidmiseks kapp, mille asetamine on keelatud säärasesse ruumi, kuhu tööprotsessil satub tolmu, auru või mürgiseid gaase.

Käitistes, kus nõutav rõivastumiseks eriruum, peavad rõivaste kapid asetsema selles ruumis.

§ 38. Rõivaste kapid peavad olema õhustatavad ja lukustatavad ning vähemalt 1,25 m kõrged, 0,30 m laiad ja 0,40 m sügavad.

Töötajate jaoks, kes töötavad märja, tolmu või määrdiva töö juures või töö juures, kus tegemist mürk- või söövainetega, peavad kapid poolitatud olema püstvaheseinaga kaheks, millest kumbki pool vähemalt 0,30 m lai.

§ 39. Rõivastumisruumis võib kappe vastaval arvul asendada nagidega, kui rõivaste vastuvõtmine, väljaandmine ja valvamine toimub käitise kulul.

§ 40. Lähikäigud rõivaste kappide või nagide vahel peavad olema vähemalt 0,80 m laiused.

§ 41. Töötajatele, kes töötavad märja, tolmu või määrdiva töö juures või töö juures, kus tegemist mürk- või söövainetega, peab olema võimaldatud einetamine kas eraldi einetamisruumis või mõnes teises puhtas ja puhta õhuga ruumis.

Suurtööstuslikkudes käitistes peab einetamiseks olema eraldi ruum igal tingimusel, kui töö on korraldatud vaheajaga.

§ 42. Käitistes, kus nõutav eraldi einetamisruum, peab olema iga seda ruumi ühel ajal kasutava töötaja kohta põrandapinda vähemalt 0,75 m².

Einetamisruumis peab olema laudu ja pinke sel määral, et iga ühel ajal ruumi kasutaja kohta tuleb vähemalt 0,50 m laua ja pingi pikkusest.

§ 43. Einetamisruumi seinad, lagi ja põrand peavad olema siledad ja puhtad.

Lauad ja pingid einetamisruumis peavad olema hõõveldatud materjalist ja peetud alati puhtad.

§ 44. Märja töö juures töötajate rõivaste kuivatamiseks peab olema käitises vastav kuivatusruum.

§ 45. Käitistes, kus töötab üle 20 töötaja, peab olema käimlas iga täis ja pooliku 20 nais- ja iga täis ja pooliku 30 meestöötaja kohta, kes käitises töötavad ühel ajal, vähemalt üks istekoht, kusjuures meestöötajatele määratud käimlas peab olema iga 30 meestöötaja kohta peale istekohtade veel vähemalt 0,30 m kuserenni, mida võib asendada pissuaarpotiga.

§ 46. Käimlad peavad olema võimalikult tööruumide läheduses. Kus on olemas roiskvee-kanalisatsioon, peavad käimlad varustatud olema vee-klosettidega ja -pissuaaridega ning pääs tööruumist käimlasse peab olema ühenduses hoonega, milles asetseb tööruum.

Käimlad peavad olema hästi õhustatavad ja käimla ukSED sulguma automaatselt.

§ 47. Istekohad käimlates peavad asetsema ustega kabiinides, millede laius vähemalt 0,70 m, sügavus vähemalt 1,20 m ja seinte kõrgus vähemalt 2 m.

IV.

Ventilatsioon.

§ 48. Tööruume, alaliste töökohtadega laoruume ja kõrvalruume peab õhustatama värske õhuga vähemalt sel määral, et ühe tunni vältel juurdevoolava värske õhu maht ei oleks vähem tööruumi kahekordsest mahust, kuid igal tingimusel peab ruumide õhustamine tagama, et süsihapugaasi sisaldus ruumis olevas õhus ei tõuseks üle 0,1% mahu järgi.

§ 49. Ruumide õhustamiseks kasutatavad avaused peavad olema säärase ehituse ja asetusega, et ruumide õhustamisel ei teki ruumis tõmbetuult ja väljast ruumi valguv õhk ei lange avausi läbides otse ruumis töötajatele.

Ruumide õhustamiseks kasutatavate avauste avamine ja sulgemine peab olema teostatav avaja või sulgeja pörandal olles.

§ 50. Kui loomulik ventilatsioon ei rahulda käesoleva määruse § 48 toodud nõudeid, peab ruumide õhustamist teostatama mehaanilise ventilatsiooni abil.

§ 51. Sõltumata sellest, kas ruume õhustatakse loomuliku või mehaanilise ventilatsiooni abil, peavad ruumides asetsevad töökohad (masinad, aparaadid ja muud seadised), kus töötajate tervist kahjustaval määral tekib tolmu, gaasi, auru või suitsu, varustatud olema imemiseadisega tolmu, gaasi, auru või suitsu kõrvaldamiseks otse töökohalt juba nende tekkimisel, kui see tehniliselt teostatav.

Otse töökohalt juba nende tekkimisel kõrvaldatud gaas, aur või suits tuleb juhtida vahetult välisõhku nõnda, et oleks välditud nende sattumine teistesse töö- või kõrvalruumidesse. Otse töökohalt juba tema tekkimisel kõrvaldatud tolmu tuleb juhtida filtrisse või tsüklooni.

Ehituselt peavad imemiseadised olema säärase, et nende puhastamine oleks kergesti teostatav.

V.

Temperatuur.

§ 52. Tööruumi õhu temperatuur töö peatsoonis ei tohi olla madalam kui $+10^{\circ}\text{C}$ ja kõrgem kui $+22^{\circ}\text{C}$. Töö kõrvaltsoonis ei tohi õhu temperatuur olla kõrgem kui $+27^{\circ}\text{C}$.

Kui tööprotsessil levib tööruumi soojust suuremal määral ja selle tõkestamine tehnilistel põhjustel on raskendatud, siis võib käesoleva paragrahvi esimeses lõikes toodud maksimaalseid norme ületada $+5^{\circ}\text{C}$ võrra.

Käesoleva paragrahvi nõuded ei ole kehtivad tööruumide kohta, kus temperatuur tööprotsessi tõttu peab olema madalam kui $+10^{\circ}\text{C}$.

§ 53. Soojal ajal ei tohi käesoleva määruse § 52 toodud õhutemperatuuri maksimaalsed määrad nii töö pea- kui ka kõrvaltsoonis ületada välisõhu temperatuuri varjus enam kui $+10^{\circ}\text{C}$ võrra.

§ 54. Töö peatsoonis ei tohi relatiivset niiskust olla vähem kui 20% ja enam kui 75%, kusjuures

temperatuuri juures kuni	+23°C	relat. niiskus ei tohi ületada	75%
„ „ „	+24°C	„ „ „ „ „	70%
„ „ „	+25°C	„ „ „ „ „	65%
„ „ „	+26°C	„ „ „ „ „	60%
„ „ „	+27°C	„ „ „ „ „	55%
„ „ „	+28°C	ja kõrgema temperatuuri juures relat. niiskus ei tohi ületada	50%.

§ 55. Töötsooniks loetakse 2 m kõrgust õhukihti, arvates põrandast, kus asetsevad töökohad.

Töö peatsooniks loetakse tsooni, kus on töötaja alaline või kestev töökoht, ja töö kõrvaltsooniks loetakse tsooni, kus töötaja töötab ainult ajuti.

§ 56. Kõrvalruumides peab õhu temperatuur olema vähemalt järgmine:

rõivastumisruumis	+10°C
einetamisruumis	+15°C
pesemisruumis	+15°C
duširuumis ja duššidega varustatud pesemisruumis	+24°C
käimlas	+10°C
trepikodades ja vahekäikudes	+10°C

§ 57. Küttekehad peavad olema ehitatud ja asetatud sääraselt, et neid oleks kerge puhastada.

Küttekehad, milledega kokkupuutumisel töötajad võivad saada põletushaavu või põletada rõivaid, peavad olema varjatud vastava kaitseseadisega.

§ 58. Aurutorud, samuti ka muud seadised, mis ei kuulu küttekehade hulka, kuid kuumendatult auru, kuuma gaasi või tulega tekitavad kõrget temperatuuri, peavad olema kaetud isoleerkattega või ümbritsetud muul viisil kuumuse levimise tõkestamiseks.

§ 59. Tööruumes, kui seal tehtavate tööde iseloomu tõttu tekib vajadus külmal ajal avada välisuksi või aknaid, peavad olema varjendid, tuulekojad, esikud või muud abinõud, mis takistavad tõmbetuule tekkimist ja temperatuuri järsku langust tööruumis asetsevatel töökohtadel, välja arvatud juhud, kus see töötehniliselt teostamatu.

§ 60. Kui töötajatel tuleb tööiseloomu tõttu külmal ajal töötada väljas, mittekoetavas ruumis või ruumis, kus temperatuur tööprotsessi tõttu peab olema madal, peab töötajatele ajuti võimaldatama ennast soojendada eriti selleks määratud ruumis või eriti selleks töökohale ülesseatud väljaahju juures.

VI.

Valgustus.

§ 61. Töö-, lao- ja kõrvalruumid, samuti ka esikud, trepikojad, trepid, käigud ja ukсед peavad olema küllaldaselt valgustatud.

Valgustus peab kogu ruumis olema ühtlane. Tööruumid, alaliste töökohtadega laoruumid, einetamisruumid ja käimlad, välja arvatud vesiklosetid elektrivalgustuse olemasolul ja tööiseloomust tingitud pimekambrid, peavad olema valgustatud loomuliku valgusega.

§ 62. Tööruumi valgustamisel seinakende kaudu ei tohi ruumis ühegi töökoha kaugus ületada akna valgusava ülemise serva kolmekordset kõrgust arvates põrandast.

Kui tööruumi valgustatakse seinakende kaudu mitmest küljest, siis valgustuse tugevuse arvestamisel tuleb põrandapind plaanis jagada osadesse sääraselt, et iga osa valgustus vastaks eeltoodud paragrahvi nõuetele.

Käesoleva paragrahvi eeskirjadest võib eriülesannetega tööinspektor või jaoskonna tööinspektor kaaluvatel põhjustel teha erandeid, kui see puudutab käitiste tööruume, mis ehitatud või kapitaalselt ümber ehitatud enne käesoleva määruse kehtimahakkamist.

§ 63. Akende valguspinna ja põrandapinna suhe peab vastama vähemalt alljärgnevatele normidele:

a) tööruumis, kus tehakse jämedat tööd ilma detailide eraldamiseta	0.100
b) tööruumis, kus tehakse keskmist tööd ühes suuremate ja keskmiste detailide eraldamisega	0.125
c) tööruumis, kus tehakse peen- ja täpsustööd ühes pisidetallide eraldamisega	0.175

Käesoleva paragrahvi esimese lõike eeskirjad on kehtivad ainult käitiste selliste hoonete ja tööruumide kohta, mis ehitatud või kapitaalselt ümber ehitatud peale käesoleva määruse kehtimahakkamist.

§ 64. Käesoleva määruse § 63 toodud norme tuleb suurendada 10% võrra, kui aknad on suunatud põhja poole või kui aknad klaasitud mattklaasiga või rifleeritud klaasiga.

Käesoleva paragrahvi esimese lõike eeskirjad on kehtivad ainult käitiste selliste hoonete ja tööruumide kohta, mis ehitatud või kapitaalselt ümber ehitatud peale käesoleva määruse kehtimahakkamist.

§ 65. Valgustuse tugevus ruumis ja tööpinnal peab tööajal vastama vähemalt alljärgnevatele normidele:

- I. Väga peente ja täpsete tööde juures, mis seoses tööprotsessi väiksemate detailide eraldamisega (pisima elemendi mõõdu ja selle ning töötaja silma vahekauguse suhe kuni 0,001), nagu kella-sepa-, graveerimis-, litograafia-, trükiladumis-, õmblemis-, joonestamis- jne. tööd:

a) tumedal tööpinnal	60 luxi
b) heledal tööpinnal	40 „

- II. Peen- ja täpsustöödel, mis seoses suuremate pisidetallide eraldamisega (pisima elemendi mõõdu ja selle ning töötaja silma vahekauguse suhe üle 0,001), nagu peenmehaanika-, tumeda lõnga kudumise, büroo- jne. tööd:

a) tumedal tööpinnal	40 „
b) heledal tööpinnal	30 „

- III. Töödel, kus ei tule eraldada pisiesemeid, nende osi jne., nagu lukusepa-, tislari-, heleda lõnga kudumise jne. tööd:

1. alla 1,50 m kaugusel töötaja silmast asetseval paigalseisval tööpinnal ja

2. alla 0,30 m/sek. kiirusega liikuvall tööpinnal, mis töötaja silmast asetseb mitte alla 1,50 m ja mitte üle 6 m kaugusel:

a) tumedal tööpinnal	20 „
b) heledal tööpinnal	15 „

- IV. Muudel töödel, kus töö iseloom ei nõua tööpinnal detailide vaatlemist

15 „

V. Töoteldavate esemete, masinate jne. ohtlikud osad juurdepääsukohtadel, nagu lõiketerad, puurid, löögiosad, valtsid, hammasrattad jne.:

a) osad alla 5×5 sm suurused	50 luxi
b) osad üle 5×5 sm suurused	35 „

VI. Töömasinate, -pinkide ja -laudade vahekaikudes, mõõtes põrandapinnal 10 „

VII. Treppidel, podestidel, vahekodades, ustel ja muudes ajutiselt läbikäidavates ruumides põrandapinnal või trepiastmel . . . 8 „

VIII. Einetamisruumis 1 m kõrgusel horisontaalpinnal 15 „

IX. Pesemis- ja duširuumis, põrandal 15 „

X. Rõivastumisruumis ja käimlas, põrandal 10 „

XI. Ladudes ja ruumes suurte esemete hoidmiseks, põrandal . . . 5 „

Esemete pinda, millele töötaja silm tööprotsessist tingitult peab vaatama, nimetatakse tööpinnaks.

Kui töötaja ülesandeks on tööstusmasinate üldine järelevalve, siis tööpinna all tuleb mõista neid tööstusmasina ja töoteldava eseme osi, mille alaline või katkeline järelevalve on kõige olulisem ja sagedamini asetleidev.

§ 66. Käitise mitmekordsetes hoonetes, kus igal korral töötab korraga üle 50 töötaja, ja ühekordsetes hoonetes korraga üle 100 töötaja, peavad töötajate väljapääsuks ettenähtud käigud, trepid ja ukсед olema varustatud peale üldise valgustuse veel hädavalgustusega, mis ühtlasi väljaspääsu suunanäitajaks. Hädavalgustus peab olema täiesti rippumata üldisest valgustusest ja andma valgust pimedal ajal vähemalt 0,5 luxi tugevusega, mõõtes põrandal või trepiastmel, misjuures väljapääsud peavad olema tähistatud punaste lam-pidega.

§ 67. Kui tööpinna valgustamine teostub töökoha läheduses asetsevast valgusallikast (paiklik valgustus), siis peavad olema ette nähtud veel üldvalgusallikad (üldine valgustus), mille valgustustugevus järgmine:

a) töökohast kuni 1,50 m kaugusel ja 1 m kõrgusel horisontaalpinnal vähemalt 10 luxi;
b) töökohast kuni 3 m kaugusel vertikaalpinnal (seinal, masinaraamil jne.) 2,50 m kõrgusel põrandast vähemalt 5 luxi.

§ 68. Kui loomulik valgus ei ole küllaldane, siis on kunstlik valgustus sunduslik.

Kunstlik valgustus peab olema säärane, mis annab ühtlast, ühetaolist ja teravate varjudeta viikumatut valgust.

Valgusallikad peavad olema varjatud mattklaasidega, kuplitega või sir-midega.

Valgus ei tohi langeda töötaja silmadesse vähema kui 30° nurga all.

§ 69. Valgustuse tugevus väljaspool hooneid peab vastama vähemalt alljärgnevatele normidele:

I. Töödel, kus vajalik eraldada tööprotsesside üksikuid detaile (pisima detaili mõõdu ja selle ning silma vahekauguse suhe 0,01 kuni 0,1):

vertikaalsel tööpinnal	15 luxi
horisontaalsel tööpinnal	8 „

II. Mehhaniseeritud töödel, kus ei ole vajalik eraldada tööprotsessi-
de üksikuid detaile:

vertikaalsel tööpinnal	10 luxi
horisontaalsel tööpinnal	5 „

III. Käsitsi töötamisel, kui ei ole vajalik eraldada tööprotsesside
üksikuid detaile:

vertikaalsel tööpinnal	3 „
horisontaalsel tööpinnal	2 „

IV. Mehhaniseeritud transporttöödel (elevaatorid, transporterid
jne.):

vertikaalsel tööpinnal	5 „
horisontaalsel tööpinnal	2 „

V. Käsitsilaadimise töödel:

vertikaalsel tööpinnal	4 „
horisontaalsel tööpinnal	2 „

VI. Pealkäigud käitise territooriumil, mõõtes maapinnal 1 „

VII. Kõrvalkäigud käitise territooriumil, mõõtes maapinnal 0,2 „

VIII. Treppidel ja ülekäigukohtadel (purded, sillad jne.), mõõtes
trepiastmel või ülepääsukoha pinnal 5 „

§ 70. Väljapääsud käitise õuest peavad olema varustatud vähemalt
0,2 luxi tugevuse hädavalgusega.

VII.

Ruumide korrashoid.

§ 71. Tööruumid, vahekojad, trepid, käigud, käimlad, söögi-ruumid,
rõivastumisruumid jne. peab hoitama alati puhtad ja korras.

§ 72. Kütte-, valgustus-, ventilatsioon- jne. seadised peab hoitama
alati korras.

§ 73. Peale iga päev teostatava põranda pühkimise või pesemise tuleb
vähemalt kord iga kuue kuu tagant ruume põhjalikult puhastada, kõrval-
dades tolmu ka seintelt, lagedelt, akendelt, küttekehadel jne.

§ 74. Prügi ja tolm tuleb ruumidest kõrvaldada kas tolmuimejaga või
niisutatult pühkimise teel.

Prügi ja jäanused peab ruumest kõrvaldatama viivitamata peale ruumide
puhastamist.

§ 75. Töö- ja kõrvalruumide aknaid tuleb pesta tarviduse järgi, kuid
hoone seest poolt vähemalt kord iga nelja kuu tagant.

§ 76. Tööruumes ei tohi lahtiselt koguda või kuhjata kergesti sütti-
vaid või kergesti süüdatavaid või lehkavaid tööjäänuseid, pühkmeid, puhas-
tamisel tarvitatud aineid jne.

Kõik säärased jäanused tuleb koguda suletavatesse tulekindlast mater-
jalist valmistatud anumatesse.

Kõik kergesti süttivad või kergesti süüdatavad või lehkavad jäanused
tuleb tööruumidest kõrvaldada vähemalt kord päevas igas tööliste vahetuses
enne järgmise vahetuse algust.

§ 77. Tööruumes, kõrvalruumes, laoruumes, esikutes, trepikodades,
vahekodades jne. on keelatud põrandale või maha sülgamine, samuti jää-
nuste põrandale või maha pildumine.

Tööruumes ja kõrvalruumes peab olema tarvilik arv veega varustatud süljekausse ja jäänuste kogumisanumaid.

Süljekausse ja jäänuste kogumisanumaid tuleb tühjendada ja puhastada vähemalt kord päevas.

§ 78. Töö- või kõrvalruumes peab olema töötajatele alati saadaval paraja temperatuuriga joogikõlblik vesi.

Joogivesi peab hoitama kinnises ja alati puhtas veenõus või vesi peab olema kättesaadav üldisest veevärgist.

Veenõus hoitavat joogivett peab vahetatama vähemalt kord ööpäeva vältel.

Veenõu või veetorustik peab olema varustatud fontaaniga (pursksea-disega). Fontaani võib asendada kraaniga, kui igale töötajale on antud jooginõu.

VIII.

Ohtlikud ja tervistkahjustavad tööprotsessid.

§ 79. Masinaid, aparaate ja muid seadiseid võib rakendada tegevusse ainult nende täielikul korrasolekul.

Ilmnenud rikked, mis võivad saada ohtlikuks masinatele või seadistele enestele või ümbruses töötajatele või läheduses viibivatele muudele inimestele, tuleb viivitamata parandada. Osutub see teostamatuks, tuleb masinad või seadised käigust kõrvaldada.

§ 80. Masinate, aparaatide, igasuguste muude seadiste ja ehitiste ohtlikud osad ja ohtlikud kohad peavad olema kaitstud otstarbekohaselt.

§ 81. Raskuste tõstmiseks või paigutamiseks peab olema küllaldaselt seadiseid, mis ehituse, korrashoiu, proovimise ja talituse suhtes vastavad tõsteabinõude kohta antud määrustele.

§ 82. Raskuste tõstmisel või paigutamisel peab võetama tarvitusele kõik abinõud paigutatavate esemete kaldumise, libisemise, veeremise ja muude ohtlikkude vääratuste vältimiseks. Sääraseid töid võib teostada ainult kogenud isiku otsesel järelevalvel.

§ 83. Raskuste tõstmisel või paigutamisel ei tohi lasta töötada rase-daid naistöölisi ja alla 16 aasta vanuseid alaealisi.

§ 84. Käitise pidaja või juhataja on kohustatud selle eest hoolitsema, et töötajad oleksid teadlikud nende tööga seoses olevatest ohtudest, ja valvama selle järele, et töötajate poolt töötamisel oleks võetud tarvitusele kõik ette-vaatusabinõud ohtude vältimiseks.

§ 85. Masinate või transmissioonide liikuvate või tiirlevate osade läheduses peab olema keelatud rõivastumine või lahtirõivastumine, samuti ka laiade ja rippuvate rõivaste, lahtiste juuste, rippuvate juustepalmikute, rippuvate paelte ja kaelasidemete jne. kandmine.

§ 86. Kuhja või virna laotud materjalide alt õõnestamine ja muud toimetused, millele tagajärjeks võib olla kuhja või virna varisemine, peavad olema keelatud.

Samuti peab olema keelatud pehme, pudeva või vähepüsiva man-ner-aine (liiva, mulla, savi jne.) väljavõtmisel alt õõnestamine ja muul viisil tööde teostamine, millele võib järgneda kuhja või kalda sisselangemine.

§ 87. Kergesti varisevat ja veerevat materjali võib ladada virna ainult tasandatud ja lumest ning jääst puhastatud pinnale, kusjuures peab võetama tarvitusele kõik abinõud virnade varisemise ja laialiveeremise vältimiseks.

§ 88. Isikuid, kelledest käitise pidajal või juhatajal teada, et nad kannatavad langetõve, krampide, peapöörituse, minestuse või nõrga kuulmise all, samuti ka pimedaid, tumme ja muude füüsiliste puudustega isikuid ei tohi lasta töödele, mis võivad osutuda neile ohtlikuks või millega nad võivad ohustada teisi töötajaid.

§ 89. Isikuid, kelledest käitise pidajal või juhatajal teada, et nad põevad nakkushaigust, mis teistele töötajatele ohtlik, ei tohi tööle lasta.

§ 90. Joovastavate jookide pidamine ja tarvitamine käitises peab olema keelatud.

Joobnud isikutele peab olema keelatud käitise ruumidesse sissepääs ja neis ruumes viibimine.

§ 91. Tööprotsessid mis tekitavad eriti mürgiseid ja terviseohtlikke gaase või auru (väävelsüsinik, tsüaanvesinik jne.), peavad toimuma hermeetiliselt kinnistes seadistes.

§ 92. Kuumust tekitavad tööprotsessid peavad toimuma eraldi hooneis või eraldi ruumes või lahtise taeva all.

§ 93. Suurel määral tolmu eraldavate ainete jahvatamist, sõelumist, segamist jne. tuleb teostada sellekohases tolmu kindlas ruumis; selleks otsustatakse tarvitavad masinad peavad olema varustatud seadisega, mis tõkestab tolmu levimist.

§ 94. Tööprotsessid, mis tekitavad suurel määral auru või udu (värvimine, pesemine jne.), peavad toimuma ainult eriruumes, mis juures tuleb võtta tarvitusele abinõud udu tekkimise vältimiseks ja auru kondenseerumise piiramiseks seintel ja lael.

§ 95. Kui vaatamata kõigile tarvituselevõetud kaitseabinõudele ei ole võimalik täiel määral vältida mürgise gaasi, auru, tolmu või suitsu levimist tööruumis, siis peab see ruum olema isoleeritud teistest ruumidest või varustatud säärase ventilatsiooniga, mis takistab gaasi, auru, tolmu või suitsu sattumist kõrvalasetsevasse ruumidesse.

§ 96. Aparaatide ja seadiseid, milledes tekib tervistkahjustavat gaasi, auru või tolmu, ei tohi avada enne, kui tolmu on neist settinud või gaas või aur neist kõrvaldatud. Sõltumata sellest peab töötajaid varustatama otsustabekohaste kaitsemaskidega või respiraatoritega.

§ 97. Kui tööprotsessid tekitavad tervistkahjustavat gaasi, tolmu või auru või tervisele ohtlikul määral suitsu ja nende levimist tööruumis ei ole võimalik vältida hoolimata kõigist võimalikkudest kaitseabinõudest, siis peavad töötajad olema varustatud gaasimaskidega, respiraatoritega või muude säärase kaitsevahenditega, mis tõkestavad kahjuliku gaasi, tolmu, auru või suitsu sissehingamist.

§ 98. Töödel, mis seoses põletushaavade tekitamise või rõivaste süttimise ohuga, samuti töödel, mis seoses söö- või mürkainetega kokkupuutumisega või rõivaste alaliselt või perioodiliselt märgumisega või vedelainetega läbiimbumisega, — peab töötajad tööajaks varustatama vastavate kaitserõivastega, põlledega, jalatsitega, kinnastega või peakatetega.

§ 99. Töödel, mille juures tekib silmi kahjustavat valgust või tolmu või mille juures eralduvad killud ja sädemed, mis võivad töötaja silmi ja nägu vigastada, on tööandja kohustatud töötajad tööajaks varustama kaitseprillidega, -raamidega, -maskidega jne.

§ 100. Kui tööprotsessil esineb mõjustusi, mis osutuvad mürgitusohtlikeks või võivad ohtlikult mõjuda suu- ja ninakoopale, peab töötajad varustatama arsti pool määratud suu- ja ninaloputusvahenditega.

§ 101. Käitise pidaja või juhataja on kohustatud selle järele valvama, et säärastesse kohtadesse (kaevud, augud, gaasi- ja suitsulõõrid, tõrred, katlad jne.), kuhu võib koguneda mürgist, lämmatavat, kuuma või muud kahjulikku gaasi või auru, ei lasta töötajaid tööle enne, kui need kohad on põhjalikult õhustatud ja tehtud kindlaks neis töötamise ohutus.

Vaatamata ülaltoodud ettevaatusabinõudele peab töötajad nimetatud töökohadele saatmisel varustatama respiraatoritega ja need tööd peavad teostuma käitise pidaja või juhataja enese või tema poolt selleks määratud isiku otsesel järelevalvel.

§ 102. Mürgiseid aineid peab hoitama säärases ruumis ja säärase ettevaatlikkusega, et oleks välditud nende sattumise võimalus ükskõik kelle kätte ilma sellekohase loata ja arvestuseta (kellele, kui palju, mis otstarbeks).

§ 103. Tööprotsessid ja toimetused mürgiste ainete, kaasa arvatud nende ainete sisse- ja lahtipakkimine, kaalumine, jahvatamine ja segamine, võivad aset leida ainult sellekohaselt sisseseatud ruumis.

§ 104. Käesoleva määruse § 103 nimetatud ruumide põrandad ja seinad peavad olema ehituselt tihedad, siledad ja pragudeta ning neid peab olema võimalik kergesti puhastada ja pesta. Põrandaid peab iga päev puhastatama märjalt. Tarviduse korral peab põrandad hoitama alaliselt märjad. Seinad peavad olema kaetud kas õlivärviga, kahvelkividega või muu pestava ainega.

§ 105. Kergesti süttivaid või plahvatavaid aineid on lubatud tööruumes või töökohal hoida ainult sel määral, kui see on tarvilik päeva jooksul ühes töövahetuses ümbertöötamiseks või kasutamiseks.

§ 106. Lõhkeainete andmine töötajatele, kes ei oma oskust lõhkeainete käsitlemisel, on keelatud.

Lõhkeainetega lõhkumistööde teostamisele tuleb kohaldada eeskirju, mis antud lõhkeainete tarvitamise kohta mäetööstuses.

§ 107. Ruumes, milles võib tekkida ja koguneda kergesti-süttivaid ning tuleohtlikke gaase, auru või tolmu, või kus hoitakse enam kui 15 kg kergesti-süttivaid vedelikke, nagu bensiini, bensooli, eetrit, väävelsüsinikku jne., samuti ka ruumis, mis üldnimetatud ruumidega otseselt ühenduses uste, akende, rihmaavauste, kanalite jne. kaudu, ei tohi olla ühtki tulepesa, masinat või seadist, mis võib tekitada sädet.

Kunstliku valgustusallikana neis ruumes võib tarvitada kaitsekupliga õhutihedalt ümbritsetud hõõglampe, Davy lampe või kõrvalruumi valgustust, kui viimane on tuleohtlikust ruumist eraldatud õhutihedate ja tugevate klaasidega akende kaudu.

§ 108. Käesoleva määruse § 107 nimetatud ruume on lubatud soojendada ainult auru- või veekeeskütte-seadeldisega, mille küttekolle asetseb eriruumis, mis ei ole otseselt ühenduses tuleohtliku ruumiga.

Keskütte auru või vee temperatuur ei tohi ületada 120° C järgi.

§ 109. Käitise pidaja või juhataja loata ei tohi tööruumidesse lasta kedagi peale käitises töötajate või ametiisikute, kellel selleks õigus seaduse järgi.

§ 110. Käitise pidaja või juhataja peab hoolitsema selle eest, et tööõnnetuste puhul oleks kohal kõik esmaabivahendid ja vastavad abinõud vigastatu transporteerimiseks.

IX.

Transmissioonid.

§ 111. Puuseibide tarvitamine on keelatud, kui liikumiskiirus on üle 20 m sekundis või kui transmissioon asetseb vahelduva temperatuuriga niiskeis ruumes.

§ 112. Völlidest ja muudest transmissiooni osadest väljaulatuvad kiilud, mutrid, poldid, kruvid jne. peavad olema kaetud siledalt kas tiirlevate osadega koos liikuvate või täiesti liikumatute kaitsetega. Nimetatud kiilude, mutrite, poltide, kruvide jne. varjamine riidetükkidega, puhastusvillaga või mõnel muul ebakindlal viisil on keelatud.

§ 113. Transmissiooni liikumise kiirelt seismapanekuks eraldi igas tööruumis peab olema transmissioon varustatud hõlpsasti käsitletava lülitusseadisega. Kui tehniliste tingimuste tõttu mõnes ruumis see nõue ei ole teostatav, siis selle ruumi ja jõumasinaruumi või lülitusseadisega varustatud ruumi vahel peab olema signaalseadis.

Seadis transmissiooni osade seismapanemiseks peab olema säärase ehitusega, et oleks välditud transmissiooni ootamata liikumine.

§ 114. Üle 5 m kõrgusele asetatud veorihmade käsitlemiseks peavad alalistele käsitlemiskohtadele ehitatud olema vastavad lavad, mis varustatud 0,90 m kõrguste käsipuudega ja 0,15 m kõrguste äärelülitustega.

§ 115. Põrandad läbistavad transmissiooniosad, nagu rihmad, köied, ketid, völliid jne., peavad olema varjatud vähemalt 2 m kõrguseni ja põrandavaused piiratud olema vähemalt 0,15 m kõrguste äärelülitustega.

§ 116. Tiirlevad völliid, samuti ka muud tiirlevad transmissiooniosad, nagu hammasrattad, seibid, muhvisidurid, hõõrrattad jne., peavad olema varjatud tugevate ja kindlalt paigalseisvate kaitsekateetega või kaitsevõredegaga, kui vastavad osad asetsevad maa- või põrandapinnale lähemal kui 2 m.

§ 117. Käigud ja lavad üle transmissioonivöllide ja nende osade peavad olema tugevad ja katma nii völli kui ka selle osad tarvilikus kohas täiesti. Need käigud ja lavad peavad olema varustatud 0,90 m kõrguste käsipuudega ja 0,15 m kõrguste äärelülitustega.

§ 118. Laagrist või seinast väljaulatuvad völliotsad peavad olema varjatud kindlalt paigalseisvate tupeliste kaitsetega.

§ 119. Transmissiooni määrdeseadiseid peab masina käigu ajal olema võimalik käsitseda kaitseadiseid kõrvaldamata.

§ 120. Üle 75 mm laiad rihmad, samuti ka rihmad, millede liikumiskiirus üle 9 m sekundis, peavad olema kaitstud põrandalt vähemalt 2 m kõrguseni.

§ 121. Üle 150 mm laiad rihmad, vaatamata nende asukohale ja liikumiskiirusele, peavad rihma vedavalt küljelt varjatud olema tugeva kaitseadiseiga vähemalt vedavseibi telje tasapinnast kuni veetavseibi rihma maha jooksupuhani. Kaitseadise peab olema asetatud võimalikult rihma ligidale ja olema viimasest vähemalt 50 mm laiem.

§ 122. Rihmaühendid peavad olema pidavad ja võimalikult siledad.

§ 123. Transmissiooniketid ja -köied, vaatamata nende mõõtudele ja liikumiskiirusele, peavad olema kaitstud samuti kui üle 150 mm laiad rihmad.

Terasest transmissioonilindid peavad olema kaitstud tihedate võrkjaste kaitsetega terves ulatuses.

§ 124. Seibilt mahavõetud rihmad peavad olema kõrvaldatud täiesti või pandud seibi juures asetsevale rihmakandjale, mis takistab rihma kokkupuutumist võlli või mõne muu tiirleva transmissiooniosaga.

§ 125. Üle 50 mm laiuste rihmade, samuti ka rihmade, millede liikumiskiirus üle 9 m sekundis, transmissiooni käigu ajal käsitsi seibile asetamine ja käsitsi seibilt võtmine on keelatud.

Kuni 50 mm laiuste rihmade, samuti kuni 9 m/sek. liikuvate rihmade käsitsi transmissiooni seibile asetamine ja käsitsi seibilt võtmine käigu ajal peab toimuma vastava konksuga varustatud sirge ja tugeva varda abil, mille pikkus säärane, et rihma seibile asetamisel varda alumine ots ei tõuseks üle 0,50 m põrandalt.

Rihma paigutamiseks tööseibilt jõudeseibile ja vastupidi peab olema mehaaniline rihmanihut, mis ühtlasi väldib rihma ootamatut sattumist tööseibile.

§ 126. Hammasrataste ühendused sissejooksukohtadel peavad olema kaitstud pealt ja küljelt.

Hõõrrataste ühendused sissejooksukohtadel peavad olema kaitstud.

§ 127. Parandus- ja ehitustööde teostamisel kuni 3 m kaugusel tiirlevatest transmissiooniosadest peavad viimased olema kaitstud kindlate ajutiste varjenditega.

§ 128. Transmissioonil asetsevate rihmade parandamine ja õmblemine transmissiooni käigu ajal on keelatud. Samuti on keelatud muude transmissiooniosade parandamine ja korrastamine transmissiooni käigu ajal.

§ 129. Transmissioonivõlli ja muude transmissiooniosade õlitamine ja puhastamine käigu ajal on lubatud ainult sääraste abinõudega, mis võimaldavad neid toimetusi teostada ohutult.

§ 130. Transmissiooni juures tarvitavad kanderedelid peavad olema kerged ja tugevad.

Redeli peeled peavad olema varustatud ülalt võllihaaravate metalltugikonksudega ja alt seadisega, mis takistab redeli libisemist.

Redeli ülemine ots, kaasa aivatud tugikonksud, peab olema kaetud kaitsekilbiga 0,50 m pikkuselt.

Redeli pikkus peab olema säärane, et redel tööasendis moodustaks põrandaga umbes 60° nurga.

§ 131. Transmissioonide korrashoiu- ja määrimistöid tohib usaldada ainult vilunud meestöötajaile, kes vähemalt 17 a. vanad.

Nende tööde täitjad peavad olema varustatud sellekohaste kaitserõivastega.

X.

Jõumasinad.

§ 132. Jõumasinad peavad asetsema eriruumes. Üldistesse tööruumidesse võib jõumasinaid asetada ainult siis, kui see on möödapääsemata eriliste töötingimuste tõttu.

Üldistesse tööruumidesse asetatud jõumasinad peavad olema eraldatud tööruumides olevatest teistest töökohtadest vähemalt 1,20 m kõrguse tugeva võrega.

§ 133. Jõumasin peab olema asetatud kohale nõnda, et kaitsevarjendiga varustatud jõumasina ümber jääks vaba läbikäiku vähemalt 0,60 m laiuselt.

§ 134. Isikutele, kes ei ole määratud käitise pidaja või juhataja poolt töötama jõumasina ruumis, välja arvatud tööjuhatajad, peab olema keelatud

käitise pidaja või juhataja loata jõumasina ruumi minna ja seal viibida. Sellekohane kuulutus peab olema üles pandud jõumasina ruumi välisukse välisküljele.

§ 135. Kui jõumasina ruumi põrandal olles ei ole võimalik masina osi ohutult käsitseda, siis peab vastaval kohal olema trepiga varustatud lava. Lava ja trepp peavad olema varustatud vähemalt 0,90 m kõrguste käsipuudega ja vähemalt 0,15 m kõrguste äärelülitustega.

§ 136. Jõu- ja töömasinate vahelised siirded peavad olema kaitstud vastavalt transmissioonide kohta antud kaitsetehniliste määruste eeskirjadele.

§ 137. Juurdepääsuvabad liikuva jõumasinaosad, nagu kepsud, vāntlid, vāndad, kolvivarbad, ristpead, hoograttad jne. peavad olema varjatud või kaetud.

§ 138. Jõumasina liikuvatest osadest väljaulatuvad kiilud, mutrid, poldid, kruvid jne. peavad olema ligipääsukohtadel kaetud siledalt, kas tiirlevate osadega koos liikuvate või täiesti liikumatute kaitsetega.

§ 139. Jõumasina juurdepääsuvabad hammasrataste ühendused nende sissejooksukohtadel peavad olema varjatud nii pealt kui ka küljelt.

§ 140. Jõumasina käivitamisest märguandmiseks jõumasinaruumi ja tööruumi vahel peab olema signaalseadis.

§ 141. Jõumasinat käigu ajal määrida või õlitada on lubatud ainult siis, kui jõumasin on varustatud ohtu kõrvaldavate määrimis- või õlitamisseadistega ja ohtu kõrvaldavate teiste vastavate kaitsevahenditega.

§ 142. Jõumasinat käigu ajal parandada, korrastada ja puhastada on keelatud.

§ 143. Jõumasina parandamisel, korrastamisel ja puhastamisel peavad olema võetud tarvitusele kõik abinõud jõumasina ootamata liikumise vältimiseks.

§ 144. Jõumasina käivitamine enne kaitseseadiste kohaleasetamist peab olema keelatud.

§ 145. Enne jõumasina käivitamist peab olema selgitatud, kas jõumasina osad ja kaitseseadised on korras; rikestest, mida ei ole võimalik viivitamata kõrvaldada, peab masinist otsekohe teatama käitise pidajale või käitise juhatajale.

§ 146. Jõumasina käsitsemist tohib usaldada ainult kainete ja vastava oskusega vähemalt 16 a. vanuste töötajate kätte.

§ 147. Jõumasinaruumis peavad nähtavale kohale välja pandud olema jõumasina käsitsemise eeskirjad.

Tuulrattad.

§ 148. Tuulrattad peavad olema varustatud ootamata liikumist vältiva pidurseadistega.

§ 149. Tuulratta ülemiste osade määrimine või õlitamine tuulratta käigu ajal võib teostuda ainult automaatseadise abil.

§ 150. Tuulratta tiibade juures olevad lavad peavad olema ümbritsetud tugeva, vähemalt 0,90 m kõrguse kaitseaiaga ja 0,15 m kõrguse äärelülitustega. Lavadele viivad trepid või redelid peavad olema tugevad ja varustatud tugevate käsipuudega.

Vesirattad ja -turbiinid.

§ 151. Vesirataste ja -turbiinide vesiväravad ja reguleerimissulud peavad olema veetihedad ja kergesti liigutatavad.

§ 152. Masinaruumi põrand peab hoitama puhas sääraselt, et oleks välditud libisemisoht.

§ 153. Vesirattad ja -turbiinid peavad olema varustatud ootamata liikumist vältiva pidurseadisega.

§ 154. Turbiinikamber ja vesirattaruum peavad olema varustatud juurdepääsutreppidega.

Auruturbiinid.

§ 155. Turbiiniruumi all asetsevad keldriruumid peavad olema avarad ja küllaldaselt valgustatud. Neis ruumes asetsevate kondensaatorite, pumpe, torustikkude jne. käsitsemine peab olema hõlpus ja ohutu.

§ 156. Turbiinid peavad peale hariliku regulaatori olema varustatud veel kaitseregulaatoriga, mis momentaalselt katkestab auru juurdevoolu turbiini, kui turbiini kiirus ületab normaalse kiiruse 10% võrra.

Aurumasinad.

§ 157. Masinaruumi all asetsevad keldriruumid peavad olema avarad ja küllaldaselt valgustatud. Neis ruumes asetsevate kondensaatorite, pumpe, torustikkude jne. käsitsemine peab olema hõlpus ja ohutu.

§ 158. Aurumatina üle 2,13 m läbimõõduga hoogratas peab olema varustatud mehaanilise rattapöörjaga.

§ 159. Aurumatina hoogratta pööramine töötaja enda keharaskusega peab olema keelatud.

Plahvatusmootorid.

§ 160. Mootori vaatlemisel või lahtivõtmisel peale töötamist peab võetama tarvitusele abinõud plahvatuste vältimiseks, mida võivad esile kutsuda mootoris jäänud gaasid.

§ 161. Mootorist väljuvad gaasid tuleb juhtida välisõhku väljalasketoru kaudu nõnda, et oleks välditud gaaside sattumine tööruumi või kõrvaruumidesse.

§ 162. Masinaruumis asetsevad väljalasketorud ja gaasi ärajuhtimistorud peavad olema isoleeritud ja kaitstud süttivate ainetega kokkupuutumise eest.

§ 163. Mootori käivitamisel hoogratta pööramine töötaja enda keharaskusega peab olema keelatud.

§ 164. Mootorid peavad olema ohutult käivitatavad.

§ 165. Käsitsi võib pöörata ainult hoograttaid, millede kodarad täiesti siledalt kaetud. Hoogratta pööramisel vända abil peab vانت olema automaatselt väljalülitatav ja kindel tagasilöögi vastu.

§ 166. Mootori käivitamine hapniku abil on keelatud.

§ 167. Mootor, mille seismapanek normaalselt teostub lavalt, peab olema varustatud veel masinaruumi põrandalt käsitletava seistamiseseadisega.

§ 168. Mootori kütteainetäitmine peab teostuma kas päevavalgel, õhutiheda kaitsekupliga ümbritsetud hõõglambi valgusel või Davy lambi valgusel.

XI.

Lõppeeskirjad.

§ 169. Eriülesannetega tööinspektor või vastava jaoskonna tööinspektor võib vanema tööinspektori nõusolekul, kui see töötehnilistel põhjustel hädavajalik, või kui käesoleva määruse mõne eeskirja täitmine töötehnilistel

põhjustel osutub teostamatuks, lubada kõrvalekaldumisi käesoleva määruse eeskirjade nõuetest; samuti võib eriülesannetega tööinspektor või vastava jaoskonna tööinspektor vanema tööinspektori nõusolekul, kui see hädavajalik töötajate elu või tervist ähvardava ohu vältimiseks, teha korraldusi käesoleva määruse eeskirjadest kaugemaleminevate võimalikkude kaitseabinõude tarvituselevõtmiseks.

§ 170. Käesoleva määruse jõustamisega kaotavad kehtivuse Vabrikute ja Mäeasjade Ameti poolt 19. veebruaril 1913. a. antud ja Kaubandus- ja Tööstusministri poolt 31. märtsil 1913. a. kinnitatud Vabrikutööstusliikudes käitistes tööohutuse vältimise määruse (VSKK art. 1515) § 1—31, 51—79 ja 92—94.

§ 171. Käesoleva määruse eeskirjad kehtivad niivõrd, kuivõrd vastavad erimäärused ei korralda tööõnnetuste vältimise ja töötervishoiu küsimusi teisiti.

§ 172. Käesolev määrus hakkab kehtima 1. juunist 1938.

Sotsiaalminister O. Kask.

Töökaitse ja Sotsiaalkindlustuse Osakonna direktor Joh. Sonin.

782. Sadamakaptenile laevade kinnipidamise eest makstava tasu normide määrus.

Antud Teedeministri poolt kokkuleppel Kohtuministriga 25. novembril 1937.

Alus: Tsiviilkohtupidamise seaduse § 652¹⁰ (Laevade kinnistamise ja registreerimise seaduse kehtimapanemise seaduse IX osa RT 81 — 1937).

I.

§ 1. Kinnipidamisele kuuluvate laevade kinnipidamise eest sadamas saab sadamakapten tasu nõudesumma suuruse järgi alljärgnevalt:

1)	nõudesummalt kuni 100 krooni	Kr. 5.—
2)	„ 101—1.000 kroonini	„ 10.—
3)	„ 1.001—10.000 „	„ 20.—
4)	„ 10.001—50.000 „	„ 30.—
5)	„ üle 50.000 krooni	„ 50.—

See tasu tuleb sadamakaptenile ette tasuda.

§ 2. Kui laeva kinnipidamise teostamiseks on vaja palgata valvureid, laeva sadamas ühest kohast teise paigutada või tarvitusele võtta muid tõkkehendeid, siis tasutakse sadamakaptenile ka sellega seoses olevad kulud.

Need kulud nõutakse sisse sadamakapteni vastava teatise põhjal võlgnikult sissenõutud summadest ühes ning samas järjekorras sissenõude-kuludega. Kui seda ei ole võimalik teostada, siis nõutakse need sisse administratiiv-sissenõudmise korras sadamakapteni otsusel isikult, kelle palvel toimus laeva kinnipidamine, kui viimane neid vabatahtlikult ei tasu.

II.

Käesolev määrus hakkab kehtima avaldamisega.

Tallinnas, 25. novembril 1937.

Teedeminister N. Viitak.

Valga Ajutiselt Maavalitsuselt 5. novembril 1937 (prot. nr. 44 p. I) vastu võetud ja Siseministrilt 13. novembril k. a. kinnitatud

783. Otsus mõnede sundmääruste, teadaannete, otsuste ja nimestikkude tühistamise kohta.

Tühistada alljärgnevad sundmäärused, teadaanded, otsused ja nimestikud:

1. Sunduslik määrus metsamaterjali juurdeveo kohta Valga maakonna valdades (RT 144/145 — 1922);
2. Sunduslik määrus autode ja mootorjalgrataste registreerimise kohta Valga maakonnas (RT 114 — 1923);
3. Valgamaa hobuse-postijaamade nimestik (RT 113/114 — 1924 ja RT 137 — 1924);
4. Valga maakonnavalitsuse teadaanne 12. veebruarist 1926 nr. 872-25 tuletõrje valve üle Valgamaal (RT 17 — 1926);
5. Otsus koolikohustuse laiendamise kohta Valgamaal (RT 54 — 1928 art. 340).

Aj. Maavalitsuse esimees V. Velner.

Sekretäri k.t. J. Saul.

Paide linnavolikogult 25. oktoobril 1937 vastu võetud ja Siseministrilt 17. novembril 1937 kinnitatud

784. Sundmäärus kinnisvarade üle teadete andmise kohta Paide linnas.

Alus: Linnade sissetulekute, väljaminekute, eelarvete ja aruannete seaduse § 19 ja 21 (VSKK 274 — 1917) ja Linnaseaduse § 108 p. 34 (VSKK 157 — 1917).

§ 1. Paide linna piires asuvate kinnisvarade omanikud või nende asemikud on kohustatud hiljemalt 10. detsembriks 1937 linnavalitsusele ära andma linnavalitsuse poolt kindlaks määratud vormi järgi teadaannete lehed kinnisvarade koosseisust ja sissetulekutest, andes üles sissetuleku või väärtuse 1. novembri 1937 hinna järgi.

§ 2. Süüdlased käesoleva sundmääruse täitmata jätmises või puudulikus täitmises võetakse vastutusele KrS § 122 põhjal.

§ 3. Käesolev sundmäärus hakkab kehtima viieteistkümnendal päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas. Samast ajast kaotab kehtivuse Paide linnavolikogult 27. novembril 1930 vastu võetud ja RT 4 — 1931 avaldatud Sundmäärus kinnisvarade üle teadete andmise kohta Paide linnas.

Linnapea G. Pärli.

Sekretär J. Ülem.